

Doprovodný komentář

Jak je uvedeno v Úvodním komentáři i v rámci jednotlivých bodů osnovy, varianta C, zřízení jedné specializované veřejnoprávní instituce Pracovní úrazové pojišťovny (dále jen „Pojišťovny“), přinese zásadní pozitivní změnu zejména v tom, že **system pracovního úrazového pojištění bude ze zákona oddělen od ostatních druhů pojištění** (nestane se jejich doplňkem), a současně bude základním **nástrojem k naplňování národní strategie ČR** v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (Národní politika BOZP, Zdraví 21 a další).

Souběžně s úkony Pojišťovny v rámci výběru pojistného a výplaty pojistného plnění (jako u ostatních potencionálních nositelů pojištění), bude **ve všech oblastech** její činnosti základním předpokladem **odborný přístup k řešení úkolů s ohledem na prevenci pracovních rizik a zmírňování sociálně ekonomických důsledků poškození zdraví z práce**. Z uvedeného důvodu bude v celém komplexu postavena činnost Pojišťovny jak na odborné úrovni jejích řídicích a kontrolních orgánů, tak na úzké odborné součinnosti a spolupráci s celým spektrem subjektů v oblasti BOZP.

Mezi další přínosy bude jednoznačně patřit **zásadní změna ve vykazování a zveřejňování výsledků v oblasti pojistného plnění a hospodaření pojišťovny** (oproti stávajícímu stavu), ale současně i nově zavedené **sledování, vyhodnocování a zveřejňování sociálně ekonomických důsledků poškození zdraví z práce**. V tomto směru bude celý systém postaven na úzké spolupráci s orgány Státního úřadu inspekce práce a dalších dozorových a kontrolních orgánů (např. Český báňský úřad, orgány hygienické služby, orgány odborové kontroly a další). Pro vyhodnocování důsledků poškození zdraví z práce bude nanejvýš účinná spolupráce s Výzkumným ústavem bezpečnosti práce, v.v.i., a Státním zdravotním ústavem. V neposlední řadě bude významná spolupráce s odbornými lékařskými společnostmi České lékařské společnosti J. E. Purkyně zejména v oblasti pracovního lékařství, nemocí z povolání a lékařství dorostového, rehabilitačního a posudkového). Úzká bude spolupráce s Českou správou sociálního zabezpečení jak v oblasti evidence plátců pojistného, tak z hlediska porovnání evidence nemocnosti z titulu pracovního úrazu.

Zásadní změnou bude výsledné **sjednocení statistiky v oblasti pracovních úrazů a nemocí z povolání** jak na národní, tak na regionální úrovni, což je slabou stránkou současného stavu. Důvodem ke změně je i prioritní výzva členskými státy EU, cílená ke zkvalitnění a sjednocení statistického vykazování, zakotvená ve Strategickém rámci Evropské unie v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci pro období 2014 – 2020 (schváleno Radou EU dne 6. června 2014).

Nově bude Pojišťovna sledovat a vyhodnocovat náklady odškodnění u pracovních **úrazů bez pracovní neschopnosti**, u nichž bylo provedeno pojistné plnění (bolestné a další dle ZP).

Naprostou novinkou v činnosti Pojišťovny bude **systemový přístup k rehabilitaci osob po pracovním úrazu a nemoci z povolání**. Vzhledem k tomu, že se přes dlouhodobé úsilí odborníků u nás dosud nepodařilo přijmout právní úpravu

ke koordinaci rehabilitace osob se zdravotním pojištěním, nejsou jednotlivé fáze rehabilitačního procesu z hlediska plynulé návaznosti propojené. To citlivě dopadá právě na osoby po pracovním úrazu a nemoci z povolání (osoby v produktivním věku), kdy stávající pojišťovny provádějí pouze výplatu dávek v případě poškození zdraví z práce. Přitom ze zkušeností zahraničních úrazových pojišťoven víme, jak velkou pozornost věnují právě rehabilitaci směřující ke zpětnému začlenění postižených osob do pracovního procesu. A nemusí k tomu mít žádné zvláštní sociální cítění – mají totiž dobře spočítáno, kolik na tom ušetří.

V jednotlivých částech rozpracování osnovy k variantě C byly uvedeny základní „představy“ o přínosu systému úrazového pojištění, který bude charakteristický pro nositele úrazového pojištění dle této varianty. Může to sice být považováno za „účelovou argumentaci“ (viz připomínky zástupců zaměstnavatelů k 20. 9. 2014), ale to je vlastně podstatou rozpracování dané osnovy – specifikovat, co nového a odlišného může ta která varianta přinést. Přitom je ale třeba na oblast úrazového pojištění pohlížet jako na komplex opatření v celospolečenském zájmu.

K jednotlivým bodům osnovy by se dala uvést řada konkrétnějších údajů, ale jsme přesvědčeni, že to v této fázi a k tomuto účelu není zásadní. Důležité je osvětlit i méně zasvěceným, jak významným přínosem by mohla být jedna specializovaná veřejnoprávní instituce pro celou oblast prevence a rehabilitace poškození zdraví z práce.

Pokud jde o celý systém činnosti Pojišťovny, tak přestože máme připraveny návrhy na organizační strukturu, systém hospodaření, rámcový rozpočet provozních nákladů, způsob kontroly... a další, tak jsou to prozatím jen pracovní návrhy, které budou podkladem k další diskuzi, pokud vláda dá v tomto směru zadání.

Forma nové veřejnoprávní instituce nabízí otevřené možnosti k zapracování všech zásadních požadavků, na nichž bude shoda, přímo do zákona. Jen se do toho pustit, protože čas neúprosně letí....